Гомельскі ўніверсітэт

ГАЗЕТА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

№ 3 (790) | Аўторак, 22 студзеня 1991 г. | Газета заснавана ў верасні 1969 года | Выходзіць раз у тыдзень | Цана 3 кап.

ЗІМОВАЯ СЕСІЯ НАБЛІЖАЕЦЦА ДА ФІНІШУ. ПАСПЯХОВАГА ЯЕ ЗАВЯРШЭННЯ, ЦІКАВЫХ КАНІКУЛАЎ!

Засталіся лічаныя дні да завяршэння на большасці факультэтаў і курсаў зімовай залікова-экзаменацыйнай сесіі. Менш становіцца шуму ў карыдорах. Усё больш праясняецца, як папрацавалі студэнты ў першым семестры навучальнага года. А ён, як вядома, мае свае адметнасці. Стыпендыя выдаецца нават «круглым троечнікам». Як жа такая сітуацыя адбілася на паспяховасці? Канешне, ёсць нямала юнакоў і дзяўчат, якія проста разлічвалі на ўдачу, на тое, каб атрымаць хоць «худзенькі траяк». Такія спадзяванні часцей за ўсё аказваліся беспадстаўнымі. Станоўчую адзнаку гарантавалі толькі трывалыя веды. Іх змаглі паказаць, на жаль, далёка не ўсе будучыя спецыялісты. У выніку — нярэдкія «правалы» з наступнай пераэкзаменоўкай. А на гэта спатрэбіцца і дадатковы час, і надрыў уласных нерваў.

Раней на ўсіх факультэтах былі экраны здачы экзаменаў. У апошні час яны чамусьці амаль зніклі. І цяпер цяжка меркаваць, дзе і як праходзяць сесіі. Толькі па размовах з дэканамі, іх намеснікамі, самімі экзаменатарамі можна зрабіць вывад: падрыхтоўка студэнтаў магла б быць лепшай.

Студэнтка групы В-21 біялагічнага факультэта Інэса Саварынец старанна рыхтавалася да экзамена па батаніцы і здала яго дацэнту М. І. Маркелавай на «выдатна» (на здымку). Свой другі экзамен — па арганічнай хіміі — Інэса атрымала на «добра».

НА КОМПЛЕКС ДЛЯ АЗДАРАЎЛЕННЯ

З увядзеннем у эксплуатацыю новага корпуса фізічнага факультэта значна павялічыліся вучэбныя і лабараторныя плошчы нашага універсітэта. Навасёламі сталі і супрацоўнікі аптычнага ўчастка. А вось аднапавярховы будынак, што знаходзіцца за вучэбным корпусам № 1, які яны раней займалі, вырашана пераабсталяваць пад комплекс для аздараўлення. Тут будзе трэнажорная зала, зала іглатэрапіі, саўна. Аздараўленчыя працэдуры адначасова змогуць прымаць 50 наведвальнікаў.

У стварэнні комплекса для аздараўлення членаў універсітэцкага калектыву значную дапамогу аказала Гомельскае абласное аб'яднанне прафсаюзаў. Мэтавым прызначэннем яно пералічыла універсітэту 200 тысяч рублёў.

Цяпер прымаюцца ўсе захады для таго, каб у самыя сціслыя тэрміны правесці неабходныя рамонтныя работы, набыць і ўстанавіць патрэбнае абсталяванне, падабраць кадры і адкрыць аздараўленчы комплекс.

Трывалыя веды на экзамене па атамнай фізіцы, які прымала асістэнт кафедры оптыкі Г. М. Гадлеўская, паказалі трэцякурснікі фізічнага факультэта. Андрэй Сураўнёў — адзін з тых, чые веды заслужылі выдатнай адзнакі.

Фота У. Чысціка.

РАСЦЕ НАВУКОВЫ ПАТЭНЦЫЯЛ

На працягу амаль пятнаццаці год на кафедры алгебры і геаметрыі нашага універсітэта паспяхова распрацоўваецца адзін з перспектыўных напрамкаў сучаснай алгебры — тэорыя фармацый алгебраічных сістэм. Адпаведныя навуковыя тэмы ўваходзілі ў праграму важнейшых фундаментальных даследаванняў па Беларускай ССР у 1981—1995 г.г. Так, на бягучую пяцігодку (1991—1995 г.г.) запланавана тэма «Развіццё фармацыйных метадаў тэорыі груп і іншых сістэм» (навуковы кіраўнік — член-карэспандэнт АН БССР, прафесар Л. А. Шамяткоў, выканаўцы — супрацоўнікі кафедры алгебры і геаметрыі ГДУ, савыканаўцы — выкладчыкі матэматычных кафедр Беларускага інстытута інжынераў чыгуначнага транспарту, Магілёўскага тэхналагічнага інстытута, Віцебскага і Бранскага дзяржпедінстытутаў). Фінансаванне тэмы ажыццяўляецца за лік другой паловы дня работы прафесарска-выкладчыцкага саставу ВНУ.

За прайшоўшую пяцігодку (1986—1990 г.г.) калектыў выканаўцаў дасягнуў істотных поспехаў у распрацоўцы тэхнікі і методыкі даследаванняў новых алгебраічных аб'ектаў. У рамках даследуемай тэмы абаронена 13 кандыдацкіх дысертацый, з іх 9 — пад кіраўніцтвам Л. А. Шамяткова, 2 — пад кіраўніцтвам аўтара гэтых радкоў і яшчэ 2 — пад кіраўніцтвам загадчыка кафедры вышэйшай матэматыкі БІІЧТу С. А. Русакова.

У 1989 годзе ў выдавецтве «Наука» у серыі «Сучасная алгебра» выйшла ў свет манаграфія Л. А. Шамяткова і А. М. Скібы «Фармацыі алгебраічных сістэм». У гэтай кнізе прадпрынята першая ў сусветнай літаратуры спроба ізлажэння агульнай тэорыі фармацыі алгебраічных сістэм, зроблены аналіз і абагульненне дасягненняў указанага напрамку. Сістэматызуюцца розныя спосабы пабудовы фармацый, разглядаюцца сувязі паміж рознымі класамі ўзнікаючых аб'ектаў, апісваюцца фармацыі з абмежаваннямі на сістэму падфармацый. Значная частка фундаментальных вынікаў, якія ўвайшлі ў кнігу, належыць Л. А. Шамяткову і яго вучням. Трэба адзначыць, што гэта другая манаграфія, прысвечаная тэорыі фармацый. Першая — «Фармацыі канечных груп», апублікаваная Л. А. Шамятковым у 1978 годзе, таксама ў выдавецтве «Наука» у серыі «Сучасная алгебра». Гэтыя дзве манаграфіі з'яўляюцца адзінымі кнігамі ў сусветнай літаратуры, якія змяшчаюць дастаткова поўнае і сістэматычнае выкладанне тэорыі фармацый амаль да самых апошніх дасягненняў.

Пачынаючы з 1985 года, кафедра алгебры і геаметрыі ажыццяўляе рэдагаванне рэспубліканскага міжведамаснага зборніка «Пытанні алгебры», у якім своечасова і сістэматычна друкуюцца актуальныя навуковыя працы, выкананыя беларускімі алгебраістамі ў ВНУ і навукова-даследчых установах. Да цяперашняга часу выйшла ў свет шэсць выпускаў гэтага зборніка.

За пяць апошніх гадоў калектыў алгебраістаў надрукаваў 184 навуковыя артыкулы ў цэнтральных і рэспубліканскіх матэматычных выданнях, зрабіў вялікую колькасць навуковых дакладаў на Усесаюзных і Міжнародных алгебраічных канферэнцыях. У Міжнародных матэматычных кангрэсах у Варшаве і Токіо прынялі ўдзел Л. А. Шамяткоў і М. В. Селькін. Атрымалі запрашэнне з Обервольфа (Германія) зрабіць цыкл пленарных дакладаў Л. А. Шамяткоў і А. М. Скіба.

В. МАНАХАЎ,
загадчык кафедры алгебры і геаметрыі, дацэнт.

АБ'ЯДНАЛІСЯ

Адбылася ўстаноўчая канферэнцыя абласнога аддзялення Савецкага Фонду міру і абласнога Камітэта абароны міру, на якой была разгледжана і зацверджана новая структура гэтых дзвюх грамадскіх арганізацый. Канферэнцыя прыняла рашэнне аб'яднаць іх у адну пад назвай абласное праўленне Савецкага Фонду міру і дабрачыннасці.

Выбраны кіруючыя органы новай грамадскай арганізацыі. Старшынёй праўлення Савецкага Фонду міру і дабрачыннасці выбраны дырэктар Гомельскага канструктарскага тэхналагічнага і эксперыментальнага інстытута М. І. Афанасьеў, яго першым намеснікам — В. І. Саковіч, які працаваў намеснікам старшыні абласнога аддзялення Савецкага Фонду міру. Намеснікамі выбраны — Герой Савецкага Саюза У. В. Гамзін і начальнік абласнога аграбанка А. А. Гаўшураў, адказным сакратаром — В. Е. Жукавец.

На канферэнцыі выбраны дэлегаты на рэспубліканскую ўстаноўчую канферэнцыю, а таксама дэлегаты на пленум савецкага Камітэта абароны міру.

ВІНШУЕМ!

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, Савет кафедр грамадскіх навук горача віншуюць асістэнта кафедры этыкі, эстэтыкі і гісторыі культуры АДЗІНОЧАНКУ Віктара Аляксандравіча з паспяховай абаронай дысертацыі на атрыманне вучонай ступені кандыдата філасофскіх навук.

БІЯЛАГІЧНАЯ АЛІМПІЯДА ШКОЛЬНІКАЎ

У час зімовых школьных канікулаў на базе ПТВ № 17 і біялагічнага факультэта нашага ўніверсітэта адбылася абласная біялагічная алімпіяда школьнікаў 8—11 класаў. У ёй удзельнічала 97 вучняў з 29 раёнаў вобласці і г. Гомеля. Алімпіяда сёлета была падрыхтавана значна лепш, чым у папярэднія гады.

Алімпіяда ўключала два туры заданняў — тэарэтычны і практычны. У журы ўваходзілі вопытныя настаўнікі-метадысты, а таксама настаўнікі школ горада (В. В. Гарбатоўская — СШ № 36, Ж. С. Марчанка — СШ № 29 і інш.). Конкурсная праграма гэтага года была больш складанай, чым папярэднія. Па-першае, шматгадовы вопыт правядзення падобных алімпіяд дазволіў уключыць пытанні павышанай складанасці; па-другое, у гэтым годзе былі асобныя пытанні, якія раней уключаліся ў рэспубліканскую алімпіяду; і, па-трэцяе, праграма ахоплівала навейшыя дасягненні біялогіі па раздзелах батанікі, заалогіі, экалогіі, анатоміі, фізіялогіі раслін і жывёлін. Як тэарэтычны, так і практычны тур праграмы змяшчаў экалагічныя праблемы флоры і фаўны роднага краю, што патрэбна ўсім нам прадпрымаць ужо зараз, каб прырода, а разам з тым і чалавек, не маглі загінуць.

Напрыклад для школьнікаў 8 класаў у тэарэтычным туры было пастаўлена такое пытанне: «У многіх населеных пунктах прынята збіраць у кучы і спальваць апаўшае лісце дрэваў. Як гэта ўплывае на дравесныя насаджэнні?» Трэба было дадаць — на здароўе людзей пасля катастрофы на ЧАЭС. Як вядома, зялёныя насаджэнні здольны ўбіраць радыенукліды. Гэта намі было пацверджана пасля катастрофы на ЧАЭС у 1985 годзе, выкарыстаўшы метад аўтарадыеграфіі. Наступныя гады паказалі, што колькасць пашкоджанага лісця зменшылася значна. Па гэтай прычыне іх спальваць нельга, а трэба кожную восень старанна збіраць, вывазіць у спецыяльных кантэйнерах або закапваць у спецыяльна адведзеных месцах. Гэта датычыцца ўсіх гараджан г. Гомеля і вобласці.

Вучням 9 класа ў тэарэтычны тур былі ўключаны пытанні, якія датычацца ведаў па батаніцы, анатоміі чалавека і ў нейкай ступені ўзроставай фізіялогіі і гігіены. Калі з першымі пытаннямі вучні справіліся, то веды па пытаннях гігіены і ўзроставай фізіялогіі былі слабымі.

Нядаўна ў Маскве на базе НДІ фізіялогіі дзяцей і падлеткаў адбылася IV Усесаюзная канферэнцыя па «Узроставых асаблівасцях фізіялагічных сістэм дзяцей і падлеткаў», удзельнікам якой давялося быць мне. Вядомыя вучоныя краіны, НДІ фізіялогіі дзяцей і падлеткаў, а таксама АПН СССР выступалі з праграмнымі дакладамі на пленарных пасяджэннях, дзе асаблівае месца займалі пытанні ўзроставай фізіялогіі і гігіены. Яны лічаць, што неабходна ў праграмах біялагічных факультэтаў чытаць спецкурсы для студэнтаў па ўказаных пытаннях. На жаль, такія спецкурсы ў апошні час на біялагічным факультэце перасталі чытаць. Натуральна, што калі пытанні ўзроставай фізіялогіі не выкладаюцца ў ВНУ, іх не ведаюць настаўнікі-біёлагі, не будуць ведаць і вучні.

Неадназначны ўдзел у падобных школьных абласных біялагічных алімпіядах дазваляе зрабіць лагічны вывад: алімпіяда школьнікаў ёсць своеасаблівы індыкатар не толькі іх ведаў, але, і галоўным чынам, настаўнікаў, якіх рыхтуе ВНУ. У гэтым плане станоўчую ролю адыграла школа «Юны біёлаг», якая адкрыта на біялагічным факультэце па ініцыятыве яго дэканата. Другі год гэта школа працуе на грамадскіх пачатках. Яе праграма ў многім як бы перакліkaецца з асобнымі пытаннямі біялагічнай алімпіяды школьнікаў. Трэба адзначыць, што выкладчыкі кафедр хіміі, батанікі і інш. на факультэце з разуменнем і педагагічнай адказнасцю адносяцца да заняткаў у школе «Юны біёлаг». І як станоўчы вынік, трое вучняў 9 класа СШ № 29 Е. Пятрова, П. Лыч, І. Бордак, якія займаліся ў школе «Юны біёлаг», на абласной біялагічнай алімпіядзе гэтага года сталі пераможцамі.

Чым старэй клас, тым складаней была праграма алімпіяды. Для вучняў 10—11 класаў былі ўключаны пытанні, якія патрабуюць больш глыбокіх ведаў раздзелаў батанікі, заалогіі, анатоміі, экалогіі роднага краю, аж да канкрэтнага пераліку раслін і жывёлін, занесеных у Чырвоную кнігу БССР. Канешне, разам з ведамі кожны вучань у сваіх адказах раскрываў індывідуальныя асаблівасці, імкненне, пачынаючы з дзяцінства, зразумець, як мага бліжэй, натуральны свет, лепш уінкнуць у праяўленне біягенетычнага закона ў раслінным і жывёльным свеце, больш асэнсавана падысці да пытанняў генетыкі і селекцыі, з улікам апошніх дасягненняў навукі, больш асэнсавана разабрацца ў пытаннях натуральнага і ненатуральнага адбору.

Практычны тур алімпіяды праходзіў на базе кафедр біялагічнага факультэта: фізіялогіі чалавека і жывёлін, заалогіі і аховы прыроды і інш. Кафедры падрыхтавалі «нямыя» гісталагічныя, анатамічныя прэпараты, экспанаты, калекцыі расліннага і жывёльнага свету, якія па знешніх прыкметах трэба было вызначыць, да якога класа яны адносяцца або даць характарыстыку знаходжання знешняга асяроддзя, прывесці прыклады асноўных арамарфозаў у эвалюцыі расліннага свету або ўказаць, па якіх напрамках ішла эвалюцыя класа млекакормячых і г. д.

Пераможцамі абласной біялагічнай алімпіяды сталі вучні г. Гомеля В. Пісарык, Н. Самсонава (СШ № 7), Д. Грамыка (СШ № 33), Н. Ніналаева (СШ № 12), Н. Усава, Е. Гарбунова і інш., вобласці — А. Трубілава (Жлобін), С. Ласута (Мазыр), С. Багінская (Светлагорск), Н. Замацеева (Гомельскі раён) і інш.

Актыўны ўдзел у рабоце абласной біялагічнай алімпіяды прынялі выкладчыкі кафедры заалогіі і аховы прыроды А. В. Кусянкоў і А. Е. Падутаў.

А. КАЛУГІН,
д. м. н., прафесар, старшыня журы абласной біялагічнай алімпіяды.

ІНФАРМАЦЫЯ

АБ ПАРАДКУ РЭАЛІЗАЦЫІ ТАВАРАЎ НАСЕЛЬНІЦТВУ ПА ВІЗІТНЫХ КАРТКАХ І ТАЛОНАХ

Згодна з распараджэннем аблвыканкома ад 17 снежня 1990 года № 529-р з 1 студзеня 1991 года на тэрыторыі Гомельскай вобласці, як і па ўсёй рэспубліцы, ўводзіцца рэалізацыя асобных відаў непрадуктовых тавараў па візітных картках, якія выдаюцца грамадзянам па месцу жыхарства. Візітная картка з асартыментам для мужчын і жанчын выдаецца кожнаму грамадзяніну старэй 15 гадоў, які пастаянна пражывае на тэрыторыі вобласці, а таксама працуе па найму з ліку прыезджых з-за межаў рэспублікі часова пражываючых на тэрыторыі вобласці звыш 6 месяцаў.

Тавары, пералічаныя ў талонах візітных картак з мужчынскім і жаночым асартыментам, могуць быць прададзены аднаму мужу або жонцы пры наяўнасці візітнай карткі аднаго з іх, а таксама яго пашпарта, калі муж і жонка носяць розныя прозвішчы.

Да візітных картак выдаюцца ўкладышы для дзяцей і агульнасямейныя.

Укладышы «Тавары для дзяцей» выдаюцца аднаму з двух — мужу або жонцы — на кожнага дзіцяці ва ўзросце да 15 гадоў асобна.

Укладышы «Тавары агульнасямейнага карыстання» выдаюцца адзінокім грамадзянам старэй 18 гадоў, а сямейным, мужу або жонцы, (па іх узгадненню) пры гэтым захоўваецца формы продажу шляхам папярэдняга запісу на складана-тэхнічныя тавары, мэблю і іншыя, рэалізацыі тавараў па талонах прамысловых прадпрыемстваў, арганізацый і ўстаноў па графіках складзеных гарраівыканкомамі.

Тавары рэалізуюцца пакупнікам пры наяўнасці іх продажу ў адпаведнасці з нормамі водпуску, зацверджанымі аблвыканкомам рашэннем ад 19.09.90 г., № 208.

Водпуск тавараў праводзіцца пасля адрэзання адпаведнага талона і аплаты пакупкі праз касу магазіна. Асобныя талоны без візітнай карткі несапраўдныя.

Візітная картка не забяспечвае гарантаванай пакупкі па першаму прад'яўленню, а продаж тавараў праводзіцца па меры іх паступлення і наяўнасці ў гандлёвай сетцы.

З 1 студзеня 1991 года пачала праводзіцца рэалізацыя па талонах наступных харчовых тавараў: мукі, крупы, макаронных вырабаў, цукру, масла жывёльнага і алею, яек, віна-гарэлачных і тытунёвых вырабаў.

Талоны на віна-гарэлачныя вырабы выдаюцца асобам, якія дасягнулі 21 года, на тытунёвыя вырабы — 16 гадоў.

Нормы водпуску тавараў, на якія ўводзяцца талоны, вызначаюцца аблвыканкомам з улікам наяўных рэсурсаў і будуць даводзіцца насельніцтву штомесячна. На 1 квартал 1991 года яны складуць у разліку на аднаго жыхара:

- мука — 2 кілаграмы;
- крупы — 6 кілаграмаў;
- макаронныя вырабы — 0,8 кілаграма;
- цукар — 3 кілаграмы;
- масла жывёльнае — 1,2 кг;
- гарэлка — 4 бутэлькі;
- віно — 3 бутэлькі;
- яйкі — 3 дзесяткі;
- тытунёвыя вырабы — 15 пачак.

Тэрмін дзеяння талонаў на харчовыя тавары вызначаны на працягу месяца і наступнага, на які ён выдадзены.

Уладальнікі талонаў самастойна праастаўляюць на кожным талоне з назвай тавара нумары сваіх візітных картак.

Упраўленне гандлю
Гомельскага аблвыканкома.

По слядах нашых выступленняў

ЛІСТ У РЭДАКЦЫЮ

Дзякуй Б. Валодзіну за заметку аб жыцці і навуковай дзейнасці заслужанага дзеяча навукі і тэхнікі РСФСР і Башкірскай АССР прафесара Віктара Елісеевіча Ціпчанкі ў сувязі з выбраннем яго членам-карэспандэнтам Інжынернай акадэміі СССР (газета № 39 за 1990 год — «Запаветная вышыня»).

Добрае слова заўсёды ўмацоўвае сілы, дапамагае жыць і тварыць. Асабліва каштоўнае гэта слова ў наш перабудовачны, рэвалюцыйны час. Не буду скрываць, мяне ўсхваляваў артыкул Б. Валодзіна сваёй праўдай, павагай да вялікага працаўніка, аўтара вялікіх і малых, але заўсёды арыгінальных ідэй, прафесара В. Е. Ціпчанкі. Мне да гэтага часу не пашчасціла быць асабіста знаёмым з прафесарам Ціпчанкам, а вось з яго працамі пазнаёміўся даўно і высока цаню іх.

Зараз мне 75 гадоў, пайшоў на пенсію. У Варонежскім універсітэце дзе я прапрацаваў больш 10 гадоў загадчыкам кафедры і 3 гады дэканам эканамічнага факультэта і дзе вучыца ад 150 да 400 замежных студэнтаў, мне давялося кіраваць у рада стажораў і замежных студэнтаў дыпломнымі работамі.

Сярод іх былі два стажоры з Лейпцыгскага універсітэта. Тэма іх дыпломнай работы «Нафта і газ: стан і перспектывы развіцця ў СССР». Разам са сваімі стажорамі я глыбока вывучаў літаратуру па нафце і газу, тут я сустрэўся з радам артыкулаў цяпер прафесара В. Е. Ціпчанкі. Дыпломнікі з ГДР, пасля таго, як «выдатна», абаранілі дыпломныя работы ў Лейпцыгскім універсітэце, падзякавалі мяне, прывезлі альбом г. Лейпцыга. У гэтым вялікая заслуга і В. Е. Ціпчанкі, артыкулы якога вельмі дапамаглі мне і маім нямецкім стажорам у іх рабоце.

Віншую прафесара В. Е. Ціпчанку з выбраннем членам-карэспандэнтам Інжынернай акадэміі СССР і жадаю здароўя і новых творчых поспехаў.

А. ЗАПЛАЎНЫ,
пенсіянер, ветэран працы член КПСС.

Выносім на суд чытачоў

СПРАВА НЕ Ў АСАБІСТЫМ

У газеце «Гомельскі універсітэт» ад 22.12.90 г. было сказана, што Дзядзічкіну В. П. не выдзелілі машыну і ён абурыўся на прафком. Выкладу тэзісы свайго выступлення на прафсаюзнай канферэнцыі. Напярэдадні я звярнуўся ў прафком з просьбай паказаць спісы супрацоўнікаў, каму выдзялялі пуцёўкі. Але спісы не паказалі. Іх вывесілі перад пачаткам канферэнцыі. Пуцёўкі размяркоўваюцца несправядліва. Адны ездзяць кожны год, а для іншых пуцёвак не дастаецца. Мной названы рад асоб, якія атрымалі на працягу 1990 года пуцёўкі два разы. Я выказаў недавер старшыні прафкома Пеняззю У. А., які атрымаў на працягу некалькіх гадоў спачатку двухпакаёвую, а затым трохпакаёвую кватэру, акрамя таго і машыну. Я ўвесь час дабіваўся — якія крытэрыі існуюць у нашым прафкоме для выдзялення кватэр і машын. Чаму выдзелілі машыну галоўнаму бухгалтару Куравай І. А., якая набыла яе для дзяцей, або прарэктару па капітальнаму будаўніцтву Калацільшчыкаву С. А? А ці не ясна, што выдзеленая ў апошні раз машына Саннікавай, прызначана для сына. Калі дапускае такія парушэнні прафком, то яму нельга давяраць. Тон там задаюць тыя, хто шмат гадоў трымаецца ў прафкоме. Мной названы восем чалавек. Пагляздіце ў спісы і вы ўбачыце, што большасць членаў прафкома атрымалі пуцёўкі ў добрыя месцы або за мяжу. Я далёкі ад думкі, што ўсе члены прафкома недобрасумленныя людзі. У асабістых зносінах многія з іх добрыя, сімпатычныя людзі, але трапіўшы ў заганную сістэму, служаць ёй. Прафком абараняе людзей толькі свайго кола. Усім было ясна, што звальненне былога начальніка аддзела кадраў Савінскага П. А., страшэнная несправядлівасць, але прэзідыум прафкома, каб дагадзіць былому рэктару, даў згоду на звальненне Савінскага П. А. Акрамя ўсяго, я паставіў пытанне аб рэферэндуме па пытанню даверу да старшыні прафкома.

А цяпер пасляслоўе да канферэнцыі. Як сатыра над намі прагучаў адказ Пеняззя У. А. на мае заўвагі: гэта рэктар амаль што не сілай упіхнуў яго ў трохпакаёвую кватэру. А машыну ён атрымаў, чакаючы ва універсітэце сваёй чаргі 3 гады. Але чаргі ж ва універсітэце не існуе. З 1980 года па рашэнню ўрада ва ўстановах выдзяляюць машыны для перадавікоў, ветэранаў ВАВ і СА, і ўдзельнікаў ВАВ. Гэта і ёсць законныя крытэрыі. А ці не здзекаваннем над людзьмі было тлумачэнне, што два разы ў год атрымалі пуцёўкі таму, што не было прэтэндэнтаў на іх.

Так, я ведаў, што сваім выступленнем я павялічу лік непрыяцеляў, ведаў, што на прафсаюзнай канферэнцыі прысутнічае большасць людзей, не абдзеленых прафсаюзным караваем. Але выступіў, таму што ўпэўнены, што адлюстроўваю думку многіх супрацоўнікаў. Хтосьці павінен сказаць адкрыта, хаця гэта даволі небяспечна.

В. ДЗЯДЗІЧКІН,
загадчык кафедры медпадрыхтоўкі і ГА.

ФАКТЫ І ФАКТЫКІ

Перш за ўсё аб фактах. Яны былі дастаткова падрабязна выкладзены мною перад дэлегатамі прафсаюзнай канферэнцыі, якія выбіраліся незалежна ад прафкома на сходах прафсаюзных груп. Таму словы В. П. Дзядзічкіна **«што на прафсаюзнай канферэнцыі прысутнічае большасць людзей, не абдзеленых прафсаюзным караваем»**, лічу як раз дастаткова высокай пахвалой работы як самога прафкома, так і яго камісіі па аздараўленню выкладчыкаў і супрацоўнікаў універсітэта і членаў іх сямей. Так што «факты» Валерыя Паўлавіча для нас прыемны факт.

Ні для каго не з'яўляецца

ДА 70-ГОДДЗЯ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ НАРОДНАГА ПІСЬМЕННІКА БЕЛАРУСІ ІВАНА ПЯТРОВІЧА ШАМЯКІНА

ШЧОДРЫ ТАЛЕНТ

У канцы студзеня адбудзецца юбілей пісьменніка, нашага земляка, без творчасці якога нельга зразумець сучасны стан развіцця нацыянальнай літаратуры, асабліва яе прозы. Гэта 70 гадоў з дня нараджэння Івана Пятровіча Шамякіна — народнага пісьменніка БССР, Героя Сацыялістычнай Працы, лаўрэата дзяржаўных і літаратурнай прэміі імя Я. Коласа, аўтара шматлікіх аповесцей, раманаў, публіцыстычных, літаратурна-крытычных артыкулаў, кінасцэнарыяў, драматычных твораў, дзяржаўнага дзеяча, вялікага працаўніка на ніве беларускай культуры.

Жыццё, грамадская, працоўная дзейнасць І. Шамякіна тыповыя для пакалення людзей, да якога ён належыць. Дзяцінства правёў у сялянскай сям'і. Бацькі будучага пісьменніка Пётр Мінавіч і Санклеція Сцяпанаўна, дзед Міна, шматлікія родзічы ведалі цану хлеба і зямлі, шмат зрабілі для таго, каб наша радзіма была магутнай і багатай. Як адзначаў потым І. Шамякін, там знаходзіцца адзін з самых магутных вытокаў ягонай творчасці (кнігі роздумаў і ўспамінаў «Размова з чытачом», «Карэнні і галіны»).

Да сваёй радзімы, Гомельшчыны, пісьменнік звяртаецца ў шматлікіх сваіх раманах, аповесцях («Глыбокая плынь», «Сэрца на далоні», «Крыніцы», пенталогія «Трывожнае шчасце», «Вазьму твой боль», «Шлюбная ноч», «Першы генерал», «Бронецягнік «Таварыш Ленін» і г. д.).

У дзіцячыя і юнацкія гады ён палюбіў краявіды Гомельшчыны, сціплы і працавіты беларускі люд, сустрэўся з сапраўднай літаратурай. Бацька прынёс аднойчы дамоў кніжку, якую чытаў з сябрамі-леснікамі. Гэта была паэма Якуба Коласа «Новая зямля». Яна зачаравала прысутных і, канешне, малога Івана шчырым і праўдзівым словам аб жыцці сям'і Міхала. Усё сказанае Коласам у паэме было вельмі блізкім і дарагім.

Пасля заканчэння сямігодкі і праз некаторы час Гомельскага тэхнікума мясцовых матэрыялаў І. Шамякін быў прызваны ў Чырвоную Армію. Тут у 1941 годзе сустрэў будучы пісьменнік пачатак Вялікай Айчыннай вайны. На заканчэнне ўсенароднага змагання з фашызмам прыпадае і пачатак літаратурнай дзейнасці. Канец 1944 года — апавяданне на роднай мове «У снежнай пустыні», якое пазней было надрукавана ў часопісе «Полымя», а таксама аповесць «Помста» (1945). Гэтыя творы сведчылі аб прыходзе ў літаратуру аўтара, які пачынаў асэнсоўваць падзеі нядаўняй вайны. У наступныя гады быў напісаны раман «Глыбокая плынь» (1949), матэрыялам для якога паслужылі ўспаміны блізкіх і родных пісьменніка аб партызанскім змаганні на Гомельшчыне. За гэты вялікі эпічны твор І. Шамякін быў удастоены Дзяржаўнай прэміі СССР.

Канец 40-х — пачатак 50-х гадоў былі для І. Шамякіна, як і для многіх савецкіх пісьменнікаў, цяжкімі: грамадскае, сацыяльнае, эканамічнае жыццё знаходзілася пад велізарным ціскам бюракратычна-адміністрацыйнай сістэмы, вянцом якой быў культ Сталіна, зацвіла кветкамі так званая «тэорыя» бесканфліктнасці. Многія мастакі слова шукалі тэмы для сваіх твораў не ў сучаснасці, а ў мінулым. Толькі найбольш таленавітыя адважваліся падымаць востраканфліктныя праблемы жыцця. У 1949 годзе ўбачыў свет зборнік апавяданняў І. Шамякіна «На знаёмых шляхах», а затым зборнік «Дзве сілы» (1951). Лепшым апавяданням указаных кніжак уласціва вострае адчуванне працэсаў тагачаснага грамадскага жыцця, сацыяльных, маральна-этычных праблем, паказ характару чалавека праз дачыненне да народных інтарэсаў. Жыццё калгаснага сялянства і вясковай інтэлігенцыі ў першыя пасляваенныя гады вызначаюць змест рамана «У добры час» (1953), у якім нават ва ўмовах панавання «тэорыі» бесканфліктнасці празаік змог улавіць здаровыя тэндэнцыі жыцця савецкіх людзей.

Адметнай з'явай развіцця нацыянальнай літаратуры сталі раман «Крыніцы» (1956), а таксама зборнік апавяданняў І. Шамякіна «Першае спатканне». Гэта творы, напісаныя ў духу ідэй будучага XX-га з'езда КПСС, які развянчаў валюнтарысцкія метады кіраўніцтва эканомікай, палітычным жыццём народа.

Канец 50-х і першая палова 60-х гадоў былі для І. Шамякіна часам творчага ўздыму, настойлівых пошукаў. Была напісана большая частка аповесцей, якія пазней склалі пенталогію «Трывожнае шчасце», («Непаўторная вясна», «Начныя зарніцы», «Агонь і снег», «Пошукі сустрэчы», «Мост»). Тры з іх мелі вялікі поспех у тагачаснага чытача і да гэтага часу з'яўляюцца прадметам вывучэння ў нацыянальнай школе.

Пачынаючы з 60-х і канчаючы 70-мі гадамі, І. Шамякін шмат сіл і намаганняў аддае працы ў Саюзе пісьменнікаў БССР, дзе працуе сакратаром, а потым і першым сакратаром СП. Доўгі час з'яўляецца Старшынёй Вярхоўнага Савета БССР, членам ЦК КПБ, шмат ездзіць па рэспубліцы, сустракаецца з чытачамі, цікавіцца важнейшымі працэсамі тагачаснага жыцця. На гэтыя гады прыпадае пік ягонай творчай дзейнасці. У 1961 г. выходзіць з друку зборнік апавяданняў «Матчыны рукі», у 1963 — раман «Сэрца на далоні», пазней адзначаны Дзяржаўнай прэміяй імя Я. Коласа; у 1968 — зб. апавяданняў і аповесцей «Вячэрні сеанс» і раман «Снежныя зімы». У 1966 годзе закончана вялікая праца па падрыхтоўцы і выпуску збору твораў у 5-ці тамах, у якім падсумоўвалася шматгадовая работа пісьменніка ў літаратуры.

Значны ўклад І. Шамякіна ў распрацоўку ленінскай тэмы. Так, у аповесцях «Лёс майго земляка» (Першы генерал») і «Бронецягнік «Таварыш Ленін», кінааповесць «Эшалон у Германію» («Хлеб пахне порахам») вядучай з'яўляецца героіка-рэвалюцыйная тэматыка, цікавасць да гістарычнага мінулага нашага народа, што пазней знайшло сваё выйсце ў вялікім эпічным творы «Петраград—Брэст».

Даволі актыўна працуе І. Шамякін у галіне драматургіі. Ён — аўтар вострасюжэтных п'ес «Не верце цішыні», «Дзеці аднаго дома», «Выгнанне блудніцы», «Экзамен на восень», тэлесцэнарыяў па матывах «Трывожнае шчасце», «І змоўклі птушкі». Вядома, што вялікіх поспехаў у галіне драматургіі І. Шамякін не меў. Талент яго эпічнага характару. Аднак п'есы яго былі ў свой час пастаўлены ў тэатрах рэспублікі і ў значнай ступені садзейнічалі выхаванню дарослых і дзяцей. І гэта ў той час, калі нацыянальная драматургія толькі-толькі рабіла першыя крокі ў пераадоленні «тэорыі» бесканфліктнасці, у зеніце славы знаходзіўся другі наш зямляк — народны пісьменнік БССР Андрэй Макаёнак, слаўны юбілей якога адзначаны творчай інтэлігенцыяй у канцы мінулага года.

І. Шамякіна заўсёды цікавілі праблемы развіцця нацыянальнага мастацтва. У 60—70 гады былі напісаны значныя творы, якія з поўным правам прынеслі І. Шамякіну шырокую вядомасць не толькі ў нашай краіне, але і далёка за яе межамі. Былі апублікаваны раманы «Атланты і карыятыды», «Вазьму твой боль», «Зеніт», аповесці «Шлюбная ноч», «Гандлярка і паэт». Шырокі грамадскі рэзананс атрымалі кнігі ўспамінаў і літаратурна-крытычных артыкулаў «Размова з чытачом», «Карэнні і галіны».

У 1963 годзе І. Шамякін наведаў ЗША ў складзе беларускай дэлегацыі на XVIII сесіі Генеральнай Асамблеі ААН, пабываў у іншых краінах свету. І заўсёды свае ўражанні аб паездках занатоўваў і потым публікаваў, дзе выказваў свае погляды на замежнае жыццё, параўноўваў, хваліў або крытыкаваў.

Не забываў пісьменнік і сваёй радзімы, тых мясцін, якія сфарміравалі яго як чалавека, у вялікай ступені паўплывалі на ягоную творчасць. Часта сустракаецца з землякамі ў вёсцы Карма Добрушскага раёна, навучэнцамі мясцовай школы, студэнтамі і выкладчыкамі Гомельскага дзяржуніверсітэта імя Ф. Скарыны. Не без яго актыўнага ўдзелу была створана навуковая лабараторыя пры кафедры беларускай мовы па вывучэнню спадчыны Скарыны, а затым і музей. У час такіх сустрэч І. Шамякін вельмі грунтоўна і зацікаўлена апавядаў аб сваіх творчых планах, гаварыў пра найбольш значныя дасягненні нацыянальнай і айчыннай прозы, драматургіі, паэзіі, адказваў на пытанні слухачоў.

У апошнія гады наш зямляк шмат сіл і намаганняў аддае вельмі важнай і адказнай рабоце. Ён з'яўляецца галоўным рэдактарам Беларускай савецкай энцыклапедыі імя П. Броўкі, якая шмат зрабіла для стварэння грунтоўных даведнікаў у многіх галінах нашага жыцця.

Жыццё і творчасць, грамадская дзейнасць І. Шамякіна з'яўляюцца прыкладам служэння людзям і сапраўднаму мастацтву.

Ул. КАВАЛЕНКА,
дацэнт кафедры беларускай літаратуры.

сакрэтам, што любыя грамадскія фарміраванні ў нашым грамадстве ў азначанай ступені і азначаны перыяд часу капіравалі стыль і метады кіраўніцтва савецкіх, партыйных і дзяржаўных органаў, поўнасцю падпарадкоўваліся іх волевыяўленню. Так было. Але разам з тым у тых жа грамадскіх арганізацый, у прыватнасці, прафсаюзаў было і іншае жаданне — стаць незалежным і, перш за ўсё, у рашэнні пытанняў сацыяльнай абароны. Гэта жаданне ажыццяўляецца, на жаль, даволі цяжка. Ёсць шмат прычын як аб'ектыўнага, так і суб'ектыўнага характару.

У рабоце прафкома я ўдзельнічаю з 1984 года, а штатным работнікам з'яўляюся з 1988 г. За сем гадоў працы ў прафкоме бачу як прынцыпова змянілася пазіцыя прафсаюзнага камітэта па рашэнню многіх пытанняў жыццядзейнасці нашай ВНУ. Так, Валерый Паўлавіч, мы не змаглі адстаяць усімі паважанага Пятра Аляксеевіча, але не таму, што спалохаліся ціску адміністрацыі, а таму, што згодна з арт. 33 п. 11 КЗаП БССР працоўны дагавор адміністрацыі з ім быў скасаваны на падставе «дасягнення работнікам пенсійнага ўзросту пры наяўнасці права на поўную пенсію па старасці». У прафкоме не было ніякай падставы ў адмове на прадстаўленне адміністрацыі па звальненню П. А. Савінскага. Дарэчы, гэта добра разумеў і сам Пётр Аляксеевіч, з якім у мяне асабіста да гэтага часу захаваліся цёплыя і добрыя адносіны.

Што ж датычыцца размеркавання пуцёвак, то перш, чым штосьці размеркаваць, трэба гэта стварыць. Заключэнне дагавораў — гэта заўсёды здзелка, якая павінна быць выгаднай для абодвух бакоў. Выдаючы пуцёўкі на летні час, нам прапаноўвалі іх і не на вельмі зручныя тэрміны (вясной і восенню). Аднак у выніку карпатлівай работы, зробленай камісіяй па выкарыстанню ФСР і прафкомам, удалося без страт размеркаваць практычна ўсе пуцёўкі, набытыя за лік фонду сацыяльнага развіцця, у адрозненні ад арганізацый, страціўшых у мінулым годзе ад нерэалізацыі пуцёвак дзесяткі тысяч рублёў. Таму, натуральна, былі супрацоўнікі, якім пуцёўкі выдаваліся як ў 1989 годзе, так і ў 1990 г. Дарэчы, спісы супрацоўнікаў універсітэта, атрымаўшых пуцёўкі як за сродкі сацыяльнага страхавання, так і за кошт фонда сацыяльнага развіцця па ініцыятыве прафкома друкуюцца ў газеце «Гомельскі універсітэт». І тут, Валерый Паўлавіч, не трэба «фактыкі» падтасоўваць пад факты. На вашу фразу: «Паглядзіце ў спісы і вы ўбачыце, што большасць членаў прафкома атрымалі пуцёўкі ў добрыя месцы або за мяжу», хочацца адказаць наступнае. Па-першае, прафкомам ужо даўно не выдзяляюцца пуцёўкі для паездкі за мяжу, а таму намі яны і не размяркоўваюцца. Зараз існуе адносна вялікая колькасць арганізацый, якія займаюцца рэалізацыяй такіх пуцёвак. І тут справа ў асабістай ініцыятыве супрацоўнікаў універсітэта. Па-другое, чаму член прафкома, губляючы свой асабісты час, здароўе, адрываючы сябе, іншы раз надоўга, ад дамашніх спраў, павінен быць пазбаўлены права на атрыманне пуцёўкі? І ці так ужо багата атрымана пуцёвак членамі прафкома? ФСР 1989 г. — 4 чал., ФСР 1990 г. — 5 чал., за кошт сацстрахавання 1989 г. — 3 чал., 1990 г. — 2 чал. Нагадаю, што колькасны састаў прафкома вагаўся ад 26 да 28 чалавек. Дарэчы, ездзілі члены прафкома ў асноўным у тыя ж месцы, што і іншыя супрацоўнікі універсітэта, у чым можна ўпэўніцца з публікуемых намі спісаў.

Размеркаванне аўтамашын заўсёды было і, на жаль, застаецца «ахілесавай пятой» у рабоце як прафкома, так і адміністрацыі. Аднак за апошні год, як нам здаецца, удалося выпрацаваць адносна справядлівы механізм размеркавання аўтамашын. Аб гэтым нядаўна пісалася ў нашым друку і таму няма сэнсу паўтарацца. Што датычыцца названых прозвішчаў, то галоўны бухгалтар І. А. Курава і прарэктар па капітальнаму будаўніцтву С. А. Калацільшчыкаў як раз падыходзяць пад азначэнне «перадавік вытворчасці». Падраздзяленне, узначальваемае І. А. Куравай, неаднаразова з'яўлялася пераможцам у сацспаборніцтве сярод ВНУ рэспублікі, па ранейшаму месцу работы падзякамі і заахвочваннямі адзначан С. А. Калацільшчыкаў, які быў запрошаны намі ва універсітэт. Дарэчы сказаць, апошняму даводзіцца шмат выязджаць на асабістым аўтатранспарце за межы вобласці і рэспублікі па рашэнню пытанняў будаўніцтва. Менавіта гэтымі меркаваннямі кіраваўся прафком пры выдзяленні аўтамашын вышэй адзначаным супрацоўнікам універсітэта. Што датычыцца прозвішча Г. В. Саннікавай, то хацелася б пажадаць Вам, В. П. Дзядзічкін, заваяваць такі ж аўтарытэт і павагу, які здабыла Ганна Васільеўна, адна са старэйшых супрацоўнікаў універсітэта, ветэран працы, на якога таксама распаўсюджана пастанова Саўміна СССР ад 1982 г. (а не ад 1980 г.).

Што датычыцца пацвярджэння аб выдзяленні машын для дзяцей, то гэта, прабачце мяне, на ўзроўні радавых плётак і не робіць Вам гонару. А цяпер адносна Вас. Улічваючы, што ў 1979 годзе Вам ужо выдзялялася праз універсітэт аўтамашына ВАЗ-2106, то прафком, напэўна, па гэтай прычыне не падтрымаў Вашу кандыдатуру пры апошнім размеркаванні машын у снежні мінулага года.

Не лічу патрэбным апраўдвацца перад фактамі, прыведзенымі В. П. Дзядзічкіным у сваім артыкуле. На пытанні, якія датычацца атрымання мною кватэры і аўтамашыны, на прафсаюзнай канферэнцыі з майго боку быў дадзены падрабязны адказ. Думаю, ён задаволіў большасць прысутнічаючых, якія ў канчатковым выніку не падтрымалі прапанову Валерыя Паўлавіча выказаць недавер мне як старшыні і ўсяму прафкому ў цэлым.

У заключэнне адна заўвага: чаму, Валерый Паўлавіч, Вы ўвесь час гаворыце аб нейкай пастаяннай небяспецы для Вас, нападках, падкопах і г. д. Ваша дзейнасць ва універсітэце працякала адносна ўдала: работа загадчыкам кафедры, абарона доктарскай дысертацыі, атрыманне 4-пакаёвай кватэры, аўтамашыны, вылучэнне на вучонае званне прафесара і г. д. А калі бастуюць студэнты па прычыне чытаемых курсаў на Вашай кафедры, то гэта не нападкі, а сур'ёзнейшы факт, над якім трэба задумацца, і, магчыма, менавіта туды накіроўваць сваю энергію і намаганні.

У. ПЕНЯЗЬ,
старшыня прафкома ГДУ.

Ад рэдакцыі: спадзяемся, што чытачы нашай газеты адклікнуцца на гэтыя абедзьве публікацыі, і іх водгукі мы апублікуем.

ІМ ВЫДЗЯЛЯЛІ ПУЦЁЎКІ

У 1989 ГОДЗЕ ПА ФОНДУ ЭКАНАМІЧНАГА РАЗВІЦЦЯ УНІВЕРСІТЭТА

САНАТОРНЫЯ ПУЦЕЎКІ:

Трацэўскі І. П. — эканамічны факультэт — с. Стаўраполле, з 11.08.
Трацэўская Т. Д. — эканамічны факультэт — с. Стаўраполле, з 11.08.
Лубачкін А. В. — матэматычны факультэт — с. «Алеся», в 9.08, (з дачкой, 2 пуц.).
Алешка С. В. — біялагічны факультэт — с. Васільеўка, з 16.08.
Бобрык У. І. — кафедра палітэканоміі — курорт Анапа, з 3.08, (з дзіцем, 2 пуц.).
Бельчанка В. Л. (бухгалтэрыя) — с. Стаўраполле, з 18.10.
Баравікова А. М. — біялагічны факультэт — с. Стаўраполле, з 20.10.
Харытошкін В. А. — кафедра фізвыхавання — курорт Місхор, з 4.12, (з дзіцем, 2 пуц.).
Дзямідава Т. В. — НДС, м. н. с. — с. «Каякент», з 12.06.

САНАТОРЫЙ-ПРАФІЛАКТОРЫЙ БДУ:

Кекіш І. К. — эканамічны — з 5.07 (з дзіцём, 2 пуц.).
Шалупаеў А. П. — НДС, кафедра агульнай фізікі — з 5.07 (з дзіцём, 2 пуц.).
Дворнік Г. Л. — ПНДЛ — з 2.08 (з дзіцём, 2 пуц.).
Адула З. І. — эканамічны ф-т — з 2.08.
Пенязь У А. — старшыня прафкома — з 2.08 (з 2-ма дзяцьмі, 3 пуц.).
Семчанка І. В. — фізічны ф-т — з 1.09 (з сям'ёй, 3 пуц.).
Голік С. І. — матэматычны ф-т — з 1. 09 (сямейная—4 пуц.).
Шнейдэр Я. Г. — філалагічны ф-т — з 1.09.
Канцавая Т. В. — НДС, ст. лабарант — з 5.07 (з 2-ма дзяцьмі).
Бабына У. П. — эканамічны ф-т — з 5.07 (з 2-ма дзяцьмі).
Любезная В. В. — НДС, ст. эканаміст — з 2.08 (з дзіцем).
Шэвялюхіна К. С. — АГЧ — з 8.06.
Міняйлава Е. Л. — ІВЦ — з 8.06 (з дзіцём),
Наважылаў В. С. —кафедра філасофіі — з 8.06 (з 2-ма дзяцьмі).
Драбышэўскі В. І. — НДС, «Сінтэз» — з 8.06 (з дзіцем).
Прышчэпава Л. В. — ПНДЛ — з 8.06 (з дзіцем).
Дарохіна Т. М. — фізічны ф-т — з 8.06 (з дзіцем).
Міцюрыч Г. С. — НДС — з 8.06 (сямейная, 3 пуц.).
Дзёмава Т. М. — матэматычны — з 2.08 (з 2-ма дзяцьмі).
Дубяк Т. М. — рэдакцыя — з 2.08 (з дзіцём).
Хадалевіч А. Д. — матэматычны ф-т — з 2.08 (з дзіцем).
Шаўчэнка А. Д. — ТСН — з 2.08 (з дзіцем).
Пятрушына П. М.—біялагічны ф-т — з 2.08 (з 2-ма дзяцьмі).
Пашук С. Я. — НДС — з 5.07 (з дзіцем).
Ярмалкевіч М. Ф. — НДС — з 5.07 (з дзіцем).
Падалаў А. М. — фізічны ф-т — з 5.07 (з дзіцем).
Каморнікаў С. В. — матэматычны ф-т — з 5.07 (з 2-ма дзяцьмі).
Паплаўская Ж. М. — кафедра англійскай мовы — з 5.07 (з 2-ма дзяцьмі).
Дзелідовіч Л. П. — эканамічны ф-т — з 5.07 (з 2-ма дзяцьмі).

ТУРЫСТЫЧНЫЯ ПУЦЕЎКІ:

Еўдакімовіч Е. А. — матэматычны ф-т — Крычаў — Еўпаторыя, з 16.07.
Халапсіна Т. І. — маршр. № 319, з 28.07, Краснадарскі край.
Капшай Н. В. — філалагічны — маршр. № 319, з 28.07, (з дзіцем).
Васільева Н. М. — геалагічны ф-т —маршр. № 322, з 12.07.
Ульянкіна С. М. — фізічны ф-т — маршр. № 319, з 15.07, (з дзіцем).
Юркова В. А. — НДС — маршр. № 319, з 29.07.
Бондарава Л. С. — бухгалтэрыя — маршр. Алупка, з 28.07.
Першына М. Ю. — фізічны ф-т — маршр. Крыжаноўка, з 22.08.
Драбышэўская В. Ф. — санаторый-прафілакторый — маршр. Феадосія, з 16.08 (з дзіцем).
Сабірава М. Х. — НДС—Краснадарскі край, маршр. № 319, з 17.07 (2 пуц., з дзіцем).
Ціхава Е. Л. — аспірантка — т/б «Крыжаноўка», з 25.08.

ТУРБАЗА «НЕМАН»:

Бураноўская С. І. — матэматычны ф-т, з 5.09.
Пінчук В. Г. — фізічны факультэт — з 17.08 (з дзіцём).
Сурмянкова Т. І. — кафедра англійскай мовы, з 17.08.
Сахно М. П. — НДС — з 17.08 (з 2-ма дзяцьмі).
Астанькові С. А. — эканамічны ф-т, з 17.08.
Калеснік У. М. — фізічны ф-т, з 5.09.
Каваленка У. П. — філалагічны, з 5.09.
Лаўшук Н. П. — НДС, з 17.08 (з дзіцем).
Ільіч Г. Т. — кафедра англійскай мовы, з 24.08 (сямейная, 3 пуц.).
Ляшчынская В. А. — філалагічны ф-т, з 24.08 (з дзіцём).
Хайнак В. П. — геалагічны, з 24.08 (з 2-ма дзяцьмі).
Расолька П. В. — ПНДЛ, з 5.09.
Піун Е. І. — з 3.06 (з дзецьмі, 2 пуц.).
Марозава Н. П. — кафедра англійскай мовы, в 3.06.
Разанцава Н. І. — НДС, «Сінтэз», з 3.06.
Шафарэнка Ж. М. — НДС, «Сінтэз», в 3.06,
Ахраменка І. М. — фізічны ф-т, з 3.06.
Малінкоўскі Ю. У. — матэматычны ф-т, з 16.06 (з дзіцём).
Гаўрылюк А. У. — матэматычны ф-т, з 16.06 (з дзіцём).
Пагудзіна Г. І. — кафедра англійскай мовы, з 16.06 (з дзіцём).
Цурчанава Л. А. — матэмтычны ф-т, з 16.06 (з дзіцём).

ПІЯНЕРСКІ ЛАГЕР «ЮНАЦТВА»:

Азяўчыкава Г. У. — бухгалтэрыя, з 1.07.
Крэктун А. Г. — бухгалтэрыя, з 1.07,
Матуз З. І. — АГЧ, з 1.07.

ПІЯНЕРСКІ ЛАГЕР «ЮНАЦТВА»

Алімава Т. І. — эканамічны ф-т, з 29.07.
Масквічова І. А. — бібліятэка, з 29.07.
Дзяргач В. П. — бухгалтэрыя, з 29.07.
Максіменка Н. К. — ІВЦ, з 29.07.

ДАМЫ АДПАЧЫНКУ:

Скрынічэнка Т. А. — загадчыца аспірантуры — д/а «Пунсовыя ветразі», з 13.07.
Балога У. П. — рэдакцыя газеты «Гомельскі універсітэт» — д/а «Пунсовыя ветразі», з 13.07.
Коваль У. І. — філалагічны ф-т — т/м г. Харкаў, з 4.07.
Сердзюкова Н. С. — філалагічны ф-т — т/м Кабулецці, з 6.60 (з дзіцём).
Ванда С. А. — аспірантка — т/б «Свет». Краснадарскі край.

ТУРПАЕЗДКА ЗА МЯЖУ:

ГДР:	поўны кошт (руб.)	аплаціў прафком (руб.)
Марчанка В. З. — каф. фізвыхавання	387	193
Марозава Л. М. — каф. фізвыхавання	387	193
Кармазін А. П. — начальнік АК	387	193
Шуманава С. В. — фізічны факультэт	387	193
Пенязь Н. Ф. — фізічны фак.	387	193
Краснагір Л. К. — эканамічны — НРБ	427	213

Хакей без лёду.

ГОМЕЛЬСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ ІМЯ Ф. СКАРЫНЫ

аб'яўляе конкурс на замяшчэнне пасад:

— па кафедры тэарэтычнай фізікі — асістэнта;
— па кафедры геафізікі — асістэнта;
— па кафедры тэорыі і методыкі фізічнай культуры — ст. выкладчыка.

Тэрмін падачы заяў на конкурс — 1 месяц з дня апублікавання паведамлення аб яго правядзенні.

Заявы і дакументы накіроўваць на адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104.

РЭКТАРАТ.

Юрыдычная даведка

ЗВАЛЬНЕННЕ

Пры скасаванні працоўнага дагавору **па ўважлівых прычынах** працоўныя і служачыя папярэджваюць аб гэтым адміністрацыю пісьмова **за адзін месяц**. У гэтых выпадках бесперапынны стаж работы захоўваецца пры ўмове, што перарыў у рабоце не перавысіў аднаго месяца.

Пры звальненні **без уважлівых прычын** работнік папярэджвае адміністрацыю пісьмова **за два месяцы**. А яго бесперапынны стаж захоўваецца, **калі перарыў у рабоце не перавысіць трох тыдняў** (21 каляндарны дзень).

Работнік можа папярэдзіць адміністрацыю аб звальненні не толькі ў час работы, але і ў час выканання дзяржаўных і грамадскіх абавязкаў, **перад уходам у водпуск**, а таксама ў перыяд хваробы. Пры гэтым трэба мець на ўвазе: у тэрмін папярэджання аб звальненні не ўключаецца час выканання работ, на якія рабочы і служачы пераведзены за парушэнні працоўнай дысцыпліны.

Тэрмін папярэджвання лічыцца з наступнага дня пасля **падачы заявы. Спыняецца ў апошні дзень работы.** Толькі ў выпадку, калі заканчэнне тэрміну супадае з выхадным або святочным днем, **апошнім днём работы** будзе лічыцца наступны за ім рабочы дзень. Разам з тым па дагаворанасці паміж работнікам і адміністрацыяй працоўны дагавор можа быць скасаваны і да заканчэння тэрміну папярэджання аб звальненні.

Работнік, які папярэдзіў адміністрацыю аб скасаванні **працоўнага дагавору, заключанага на неазначаны тэрмін, мае права да заканчэння тэрміну папярэджання адазваць сваю заяву і звальненне ў такім выпадку не адбываецца, калі на яго месца не запрошаны другі работнік, якому ў адпаведнасці з законам не можа быць адмоўлена ў заключэнні працоўнага дагавору.**

Закон не дае адміністрацыі права **затрымліваць** звальненне па якіх бы там ні было прычынах. Таму работнік па заканчэнні тэрміну мае права пакінуць работу, незалежна ад таго, ёсць загад або не.

Калі па заканчэнні тэрміну папярэджання працоўны дагавор не быў скасаваны і работнік не настойваў на звальненні, дзеянне працоўнага дагавору лічыцца працягнутым.

В. РУПІН,
юрысконсульт ГДУ імя Ф. Скарыны.

ДА ЎВАГІ СТУДЭНТАЎ

У прафкоме студэнтаў ёсць у наяўнасці пуцёўкі на І квартал 1991года.

ЛЯЧЭБНЫЯ:

Сан. «Прыдняпроўскі». Рагачоў, — захворванні апорна-рухальнага апарату, генікалагічныя. Кошт — 160 руб. (2 пуц.), з 27.01 па 19.02.

Сан. «Буг». Брэст — захворванні сардэчна-сасудзістай сістэмы. Кошт—160 руб. (1 пуц.), з 27.01 по 19.02.

Сан. «Крыніца». Жданавічы — органы стрававання. Кошт — 120 руб. (1 пуц.), з 6.02 па 1.03.

Сан. «Лётцы». Віцебск — захворванні сардэчна-сасудзістай сістэмы. Кошт — 160 руб. (1 пуц.), з 16.02 па 11.03.

Сан. «Петрадварэц» — захворванні абмену рэчываў. Кошт — 135 руб. (1 пуц.), з 4.02 па 27.02.

Сан. «Ейск». Краснадарскі край — захворванні касцёва-мышачнай сістэмы. Кошт — 183 руб. (2 пуц.), з 26.01 па 18.02.

Пансіянат «Паўднёвы». Туапсе. Кошт — 65 руб. (без аплаты праезду), (60 пуцёвак), з 26.01 па 6.02.

Сан. «Чонкі». Кошт — 160 руб. (40 пуц.) — захворванні сардэчна-сасудзістага профілю, з 21.01 па 14.02.

ПУЦЕЎКІ ДЛЯ АДПАЧЫНКУ:

Б/а **«Геленджык».** Кошт — 68 руб. (без аплаты праезду), (60 пуц.), з 1.02 па 10.02

Дом творчасці ў Плёсе. Падмаскоўе. Кошт — 140 руб. (2 пуц.), з 4.02 па 27.02.

Б/а **«Пунсовыя ветразі».** Студзёная Гута. Кошт — 68 руб. (140 пуц.), з 20.01 па 2.02.

Аплата ўсіх пуцёвак для студэнтаў — 30%, кошт праезду ў аплату не ўваходзіць. Поўны кошт пуцёвак аплочаны Гомельскім абласным аб'яднаннем прафсаюзаў.

ПРАФКОМ СТУДЭНТАЎ

ДЛЯ ТЫХ, ХТО ЖАДАЕ АДПАЧЫЦЬ

У камітэце ЛКСМБ ГДУ ёсць пуцёўкі на студзень—люты 1991 года. Камітэт ЛКСМБ аплочвае 50% кошту пуцёўкі і расходы на праезд:

з 2.02 па 9.02 — «Мукачава». Карпаты. Кошт — 92 руб.;

з 2.02 па 8.02 — «Гурзуф». Кошт — 93 руб. 50 кап.;

з 1.02 па 5.02 — «Сімферопаль». Кошт — 85 руб. 50 кап.;

з 26.01 па 1.02 — «Анапа». Кошт — 93 руб. 50 кап.

ЦЭНТР ТУРЫЗМУ КАМІТЭТА КАМСАМОЛА УНІВЕРСІТЭТА.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

Наш адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104, пакой 3-11, тэл. 57-16-52.

«Гомельскі універсітэт» — газета Гомельского государственного университета им. Ф. Скорины, Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржкамітэта БССР па друку. Гомель, Савецкая, 1.

Аб'ём — 1 друк. арк. Тыраж 1500 экз. Заказ 26. Падпісана да друку ў 13.00.